

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

SOUTH AEGEAN SOCIAL
INCLUSION OBSERVATORY

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την
εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και
Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου
Αιγαίου

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Copyright © ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Η παρούσα έρευνα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της πράξης, «Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», το οποίο έχει εγκριθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2021–2027». Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους.

Η έρευνα υλοποιείται με την υποστήριξη της CROWDPOLICY ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΟΝ ΙΚΕ ως Αναδόχου του έργου.

Απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο αναδημοσίευση του κειμένου (όλου ή και μέρος αυτού), χωρίς άδεια ή σχετική παραπομπή & αναφορά της πηγής.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σελίδα 1/30

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
Γλωσσάρι βασικών όρων	4
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	7
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	8
3.1 Προφίλ απαντήσεων και λειτουργίας δομών	8
3.2 Αριθμός επαφών και διαφοροποιήσεις μεταξύ υπηρεσιών	10
3.3 Βασικές κατηγορίες αιτημάτων προς τις υπηρεσίες	11
3.4 Ευάλωτες ομάδες και τοπικές προτεραιότητες	12
3.5 Εργαλεία που ζητούν οι υπηρεσίες και αξιοποίηση εργαλείων Παρατηρητηρίου	15
3.7 Δήμοι/ νησιά που δηλώθηκαν ως περιοχή κάλυψης άλλης δομής	19
4. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ 2026	21
5. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗ	22
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	23

ΓΡΑΦΗΜΑ 1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ.	7
ΓΡΑΦΗΜΑ 2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ.	8
ΓΡΑΦΗΜΑ 3 ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΔΗΛΩΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.	9
ΓΡΑΦΗΜΑ 4 ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ	10
ΓΡΑΦΗΜΑ 5 ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.	12
ΓΡΑΦΗΜΑ 6 ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΧΘΗΚΑΝ ΩΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΜΕΣΗΣ Η ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ.	13
ΓΡΑΦΗΜΑ 7 ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΚΤΙΜΑΤΑΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΑΠΟΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΑΠΟ ΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.	14

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας
και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

ΓΡΑΦΗΜΑ 8 ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ. **14**

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ. **12**

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΘΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΑΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥΣ. **16**

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ. **16**

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 ΣΥΝΟΨΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΝΗΣΙ Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ. **17**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 ΝΗΣΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΘΗΚΑΝ ΩΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Η ΔΟΜΗΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΣΕ ΑΛΛΟ ΝΗΣΙ. **20**

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΠΙΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ ΤΟΥ 2026. **21**

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗ. **22**

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σελίδα 3/30

Γλωσσάρι βασικών όρων

Όρος*	Επεξήγηση
Επαφές με πολίτες	Στην παρούσα έρευνα, ο όρος χρησιμοποιείται ως λειτουργικός δείκτης του φόρτου και του εύρους εξυπηρέτησης των Κέντρων Κοινότητας, των Κοινωνικών Υπηρεσιών και συναφών κοινωνικών δομών. Αναφέρεται στο σύνολο των επικοινωνιών, αιτημάτων ή περιστατικών που δηλώνεται ότι διαχειρίζεται μια υπηρεσία σε μηνιαία βάση, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για νέα ή επαναλαμβανόμενη επαφή. Επομένως, ο αριθμός των επαφών δεν ταυτίζεται με τον αριθμό μοναδικών πολιτών, καθώς το ίδιο πρόσωπο μπορεί να απευθυνθεί περισσότερες από μία φορές στην υπηρεσία ή να ζητήσει υποστήριξη για περισσότερα από ένα ζητήματα.
Κέντρα Κοινότητας	Τα Κέντρα Κοινότητας αποτελούν τοπικές δομές των Δήμων, οι οποίες θεσμοθετήθηκαν με τον ν. 4368/2016 και τις σχετικές κανονιστικές πράξεις για τον καθορισμό των ελάχιστων προδιαγραφών λειτουργίας τους. Λειτουργούν ως σημεία υποδοχής, ενημέρωσης, εξυπηρέτησης και διασύνδεσης των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα, παροχές και υπηρεσίες. Στην παρούσα έρευνα αποτελούν βασική πηγή πληροφόρησης, καθώς αποτυπώνουν τις ανάγκες που αναγνωρίζουν μέσα από την καθημερινή τους επαφή με τους πολίτες.
Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων	Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων παρέχουν κοινωνική υποστήριξη, ενημέρωση, διοικητική καθοδήγηση, συμβουλευτική, παραπομπή και διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες ή φορείς. Στο πλαίσιο της έρευνας, οι απαντήσεις τους αξιοποιούνται ως υπηρεσιακή αποτύπωση των κοινωνικών αναγκών και των προκλήσεων που αναδεικνύονται σε τοπικό επίπεδο.
Κοινωνικές Δομές συναφείς των Δήμων	Δομές, υπηρεσίες ή προγράμματα κοινωνικής προστασίας που λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο και υποστηρίζουν ή συμπληρώνουν το έργο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και των Κέντρων Κοινότητας. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι», αυτοτελή γραφεία κοινωνικής προστασίας, δημοτικές δομές φροντίδας ηλικιωμένων, υπηρεσίες υποστήριξης ατόμων με αναπηρία, δομές ή δράσεις οικογενειακής και παιδικής προστασίας, καθώς και παραρτήματα ή υπηρεσίες που απευθύνονται σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως Ρομά ή άτομα που χρειάζονται ενισχυμένη κοινωνική υποστήριξη.
Κοινωνική ένταξη	Η κοινωνική ένταξη αναφέρεται στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την ισότιμη συμμετοχή ατόμων ή ομάδων στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Στο θεσμικό πλαίσιο, συνδέεται με την υποστήριξη ευάλωτων και ειδικών ομάδων πληθυσμού και με την πρόσβασή τους σε δικαιώματα, υπηρεσίες, κοινωνική προστασία, εργασία, εκπαίδευση και συμμετοχή.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Ευάλωτες ομάδες πληθυσμού	Ως ευάλωτες ομάδες νοούνται ομάδες των οποίων η ένταξη στην κοινωνική και οικονομική ζωή δυσχεραίνεται από σωματικά, ψυχικά, κοινωνικά ή άλλα εμπόδια. Στην παρούσα έρευνα ο όρος χρησιμοποιείται λειτουργικά για ομάδες που αναφέρονται από τις υπηρεσίες ως έχουσες αυξημένη ανάγκη υποστήριξης, όπως ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία ή προβλήματα υγείας, άτομα σε οικονομική ή στεγαστική επισφάλεια, παιδιά και οικογένειες σε ευαλωτότητα, Ρομά και κάτοικοι μικρών ή απομακρυσμένων νησιών.
Ειδικές ομάδες πληθυσμού	Οι ειδικές ομάδες πληθυσμού περιλαμβάνουν άτομα ή ομάδες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την κοινωνική ή εργασιακή ένταξη για οικονομικούς, κοινωνικούς ή πολιτισμικούς λόγους. Στην έρευνα, η διάκριση αυτή βοηθά στην κατανόηση διαφορετικών μορφών ευαλωτότητας, όπως η φτώχεια, η ανεργία, η στεγαστική επισφάλεια, η ενδοοικογενειακή βία, η μετανάστευση, οι μονογονεϊκές οικογένειες και οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.
Παραπομπή και διασύνδεση	Η παραπομπή και διασύνδεση αφορά τη διαδικασία μέσω της οποίας μια υπηρεσία καθοδηγεί τον πολίτη προς άλλη υπηρεσία, δομή, πρόγραμμα ή φορέα που μπορεί να καλύψει ειδικότερα την ανάγκη του. Στο πλαίσιο των Κέντρων Κοινότητας, η διασύνδεση αποτελεί βασική λειτουργία, καθώς οι δομές αυτές λειτουργούν ως τοπικό σημείο πρόσβασης στο ευρύτερο σύστημα κοινωνικής προστασίας.
Νησιωτικότητα	Η νησιωτικότητα αναφέρεται στις ιδιαίτερες συνθήκες που επηρεάζουν την πρόσβαση των κατοίκων των νησιών σε κοινωνικές, υγειονομικές και εξειδικευμένες υπηρεσίες. Στην παρούσα έρευνα ο όρος συνδέεται με ζητήματα απόστασης, μετακίνησης, διαθεσιμότητας δομών, στελέχωσης και κάλυψης μικρότερων νησιών από υπηρεσίες που εδρεύουν σε μεγαλύτερα ή διοικητικά κεντρικότερα νησιά.
Επιτόπιες έρευνες	Οι επιτόπιες έρευνες είναι επισκέψεις και δράσεις του Παρατηρητηρίου στα νησιά, με στόχο την καλύτερη κατανόηση των τοπικών κοινωνικών αναγκών, την επικοινωνία με τις υπηρεσίες, την ανάδειξη καλών πρακτικών και τον σχεδιασμό πιο στοχευμένων παρεμβάσεων. Στην παρούσα έρευνα, ο σχεδιασμός των επιτόπιων επισκέψεων του 2026 στηρίζεται στις απαντήσεις των Κέντρων Κοινότητας, των Κοινωνικών Υπηρεσιών και συναφών κοινωνικών δομών.
Υπηρεσιακή καταγραφή αναγκών	Η υπηρεσιακή καταγραφή αναγκών αφορά την αποτύπωση αναγκών, προτεραιοτήτων και προκλήσεων όπως αυτές αναγνωρίζονται από τα στελέχη των κοινωνικών υπηρεσιών μέσα από την καθημερινή τους επαφή με τους πολίτες. Δεν αποτελεί πληθυσμιακή έρευνα σε νοικοκυριά ή ωφελούμενους, αλλά εργαλείο προετοιμασίας και στόχευσης των επιτόπιων επισκέψεων.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

*Οι όροι αποδίδονται συνοπτικά για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας, με βάση το σχετικό θεσμικό πλαίσιο και τη λειτουργική χρήση τους στο πλαίσιο των επιτόπιων επισκέψεων του 2026.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας
και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σελίδα 6/30

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με θεματική την κοινωνική ευαλωτότητα, το Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ξεκίνησε τις επιτόπιες έρευνες για το 2026 καταγράφοντας την εμπειρία των στελεχών των Κέντρων Κοινότητας, των Κοινωνικών Υπηρεσιών και συναφών κοινωνικών δομών των Δήμων στο Νότιο Αιγαίο. Στόχος της διαδικασίας είναι η καλύτερη κατανόηση των κοινωνικών αναγκών που αναδύονται σε τοπικό επίπεδο και η ουσιαστικότερη προετοιμασία των επισκέψεων του Παρατηρητηρίου στα νησιά της Περιφέρειας.

Οι απαντήσεις των υπηρεσιών αξιοποιούνται ως σημείο εκκίνησης για τον σχεδιασμό των φετινών επισκέψεων, καθώς αποτυπώνουν την καθημερινή επαφή των στελεχών με πολίτες και ομάδες που αντιμετωπίζουν αυξημένες δυσκολίες πρόσβασης σε υπηρεσίες, φροντίδα, στέγαση, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και κοινωνική προστασία. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, το Παρατηρητήριο επιδιώκει να συνδέσει την καταγραφή των αναγκών με την ανάδειξη τοπικών προτεραιοτήτων, καλών πρακτικών και πεδίων όπου απαιτείται ενίσχυση της διασύνδεσης μεταξύ υπηρεσιών και φορέων.

Τα πρώτα ευρήματα δείχνουν ότι οι κοινωνικές ανάγκες στα νησιά του Νοτίου Αιγαίου διαμορφώνονται μέσα από τη συνύπαρξη κοινωνικής ευαλωτότητας, περιορισμένης πρόσβασης σε εξειδικευμένες υπηρεσίες και διαφοροποιημένων τοπικών συνθηκών. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες και τα Κέντρα Κοινότητας λειτουργούν ως βασικοί κόμβοι αναγνώρισης, υποδοχής και διασύνδεσης αυτών των αναγκών, προσφέροντας κρίσιμη εικόνα για τον σχεδιασμό των επιτόπιων επισκέψεων του 2026. Η αποτύπωση αυτή επιτρέπει στο Παρατηρητήριο να εστιάσει πιο στοχευμένα στις πραγματικές πιέσεις που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι και να συνδέσει την έρευνα πεδίου με πρακτικές κατευθύνσεις υποστήριξης, συνεργασίας και ενίσχυσης του τοπικού κοινωνικού οικοσυστήματος.

Η Ομάδα Έργου ευχαριστεί θερμά τα στελέχη των Κέντρων Κοινότητας, των Κοινωνικών Υπηρεσιών και των συναφών κοινωνικών δομών των Δήμων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που συμμετείχαν στην έρευνα και συνέβαλαν με την εμπειρία τους στην καλύτερη αποτύπωση των τοπικών κοινωνικών αναγκών.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας
και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σελίδα 7/30

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2026, μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου που διαμοιράστηκε στα Κέντρα Κοινότητας, στις Κοινωνικές Υπηρεσίες και σε συναφείς κοινωνικές δομές των Δήμων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Στόχος του ερωτηματολογίου ήταν η συλλογή επικαιροποιημένων στοιχείων και υπηρεσιακών εκτιμήσεων σχετικά με τις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, τη λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών, τα συχνότερα αιτήματα των πολιτών, τις ομάδες που χρειάζονται ενισχυμένη υποστήριξη και τα θέματα που θα είχε αξία να διερευνηθούν περαιτέρω στο πλαίσιο των επιτόπιων επισκέψεων του Παρατηρητηρίου για το έτος 2026.

Συνολικά καταγράφηκαν 26 απαντήσεις. Στην αποτύπωση περιλαμβάνονται απαντήσεις από τα 13 Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας, καθώς και από Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων και άλλες κοινωνικές δομές, όπως προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» και αυτοτελή γραφεία κοινωνικής προστασίας. Οι απαντήσεις αποτυπώνουν την εμπειρία των υπηρεσιών μέσα από την καθημερινή επαφή τους με τους πολίτες. Επομένως, τα ευρήματα αποτελούν καταγραφή αναγκών, προτεραιοτήτων και προκλήσεων όπως αυτές αναγνωρίζονται από τα στελέχη των τοπικών κοινωνικών υπηρεσιών/ δομών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένας αριθμός δομών δήλωσε ότι εξυπηρετεί περισσότερα από ένα νησιά ή περισσότερες δημοτικές ενότητες. Για τον λόγο αυτό, η αποτύπωση λαμβάνει υπόψη τόσο την έδρα της υπηρεσίας όσο και τις περιοχές που δηλώθηκαν ως πεδίο κάλυψης. Παράλληλα, σε ορισμένους Δήμους καταγράφηκαν περισσότερες από μία απαντήσεις, καθώς συμμετείχαν διαφορετικές δομές ή διαφορετικά στελέχη.

Οι απαντήσεις αναλύθηκαν συγκεντρωτικά και θεματικά. Οι κλειστές ερωτήσεις αξιοποιήθηκαν για την αποτύπωση βασικών τάσεων, ενώ οι ελεύθερες απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν ανά θεματικό πεδίο, όπως υγεία και ψυχική υγεία, φροντίδα και αναπηρία, παιδική προστασία, στέγαση, οικονομική επισφάλεια, πρόσβαση σε υπηρεσίες, διασύνδεση φορέων και ανάγκες ενίσχυσης των κοινωνικών δομών. Κατά την επεξεργασία των στοιχείων δεν συμπεριλήφθηκαν προσωπικά δεδομένα, στοιχεία επικοινωνίας ή πληροφορίες που θα μπορούσαν να ταυτοποιήσουν τα πρόσωπα που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο κατ' εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ)¹.

¹ Βλ. <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/general-data-protection-regulation-gdpr.html> [ημερομηνία πρόσβασης 30/05/2026]. Σημειώνεται πως το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε ρητή αναφορά στο ότι «Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, GDPR. Τα στοιχεία και οι απαντήσεις θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας και θα παρουσιαστούν σε συγκεντρωτική μορφή, χωρίς αναφορά σε φυσικά πρόσωπα.»

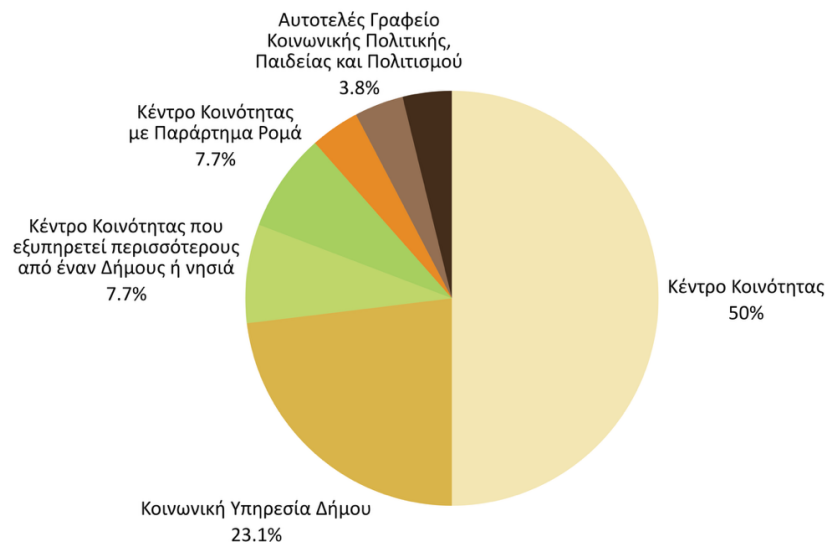
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει το προφίλ των υπηρεσιών και δομών που συμμετείχαν στην αποτύπωση, καθώς και βασικά στοιχεία για τη λειτουργία τους. Η εικόνα που προκύπτει είναι χρήσιμη για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων υποδέχονται, καταγράφουν και διαχειρίζονται τα αιτήματα των πολιτών. Παράλληλα, δείχνει τις διαφοροποιήσεις ως προς τον τύπο της δομής, τη στελέχωση και το εύρος κάλυψης, στοιχεία που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινή παροχή κοινωνικής υποστήριξης.

3.1 ΠΡΟΦΙΛ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΟΜΩΝ

Στην αποτύπωση συμμετείχαν κυρίως Κέντρα Κοινότητας, Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων και συναφείς κοινωνικές δομές. Η μεγαλύτερη συμμετοχή προέρχεται από Κέντρα Κοινότητας, τα οποία αποτελούν βασικό σημείο υποδοχής, ενημέρωσης και διασύνδεσης των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα, παροχές και υπηρεσίες. Παράλληλα, καταγράφηκαν απαντήσεις από Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας που εξυπηρετούν περισσότερα από ένα νησιά, Κέντρα Κοινότητας με Παράρτημα Ρομά, καθώς και από άλλες τοπικές δομές κοινωνικής φροντίδας.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ.

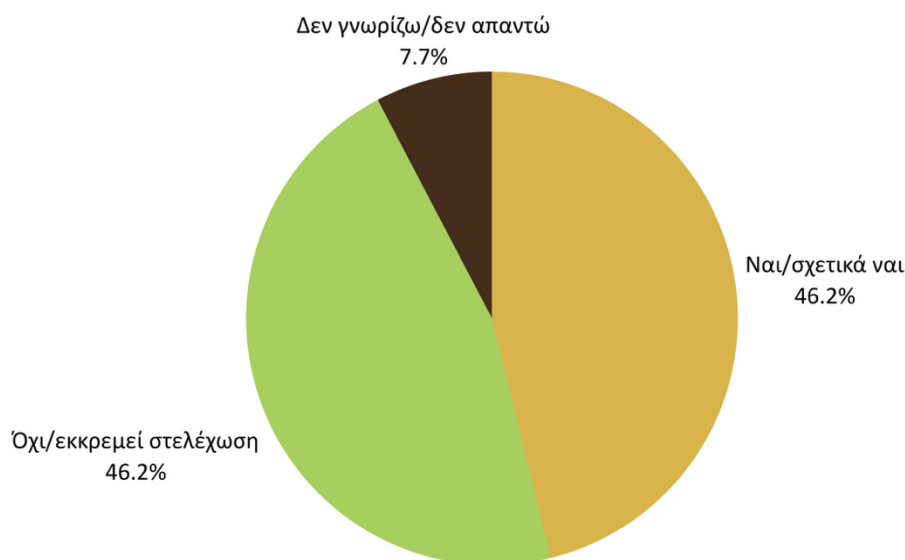
ΓΡΑΦΗΜΑ 1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η εικόνα της στελέχωσης εμφανίζεται μοιρασμένη. Σε 12 απαντήσεις δηλώνεται ότι οι προβλεπόμενες θέσεις καλύπτονται ή καλύπτονται σχετικά, ενώ σε άλλες 12 απαντήσεις δηλώνεται ότι δεν καλύπτονται ή ότι εκκρεμεί στελέχωση. Σε 2 περιπτώσεις οι απαντήσεις είναι «δεν γνωρίζω» ή δεν δίνεται σαφής εκτίμηση.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ.

Το εύρημα αυτό δείχνει ότι σημαντικό μέρος των υπηρεσιών λειτουργεί με ελλείψεις ή με εκκρεμότητες ως προς την κάλυψη θέσεων. Η στελέχωση επηρεάζει την ταχύτητα ανταπόκρισης, τη δυνατότητα εξατομικευμένης υποστήριξης, την παρακολούθηση περιστατικών και τη διασύνδεση με άλλους φορείς. Σε μικρότερα νησιά ή σε δομές που καλύπτουν περισσότερες περιοχές, η επαρκής στελέχωση αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία.

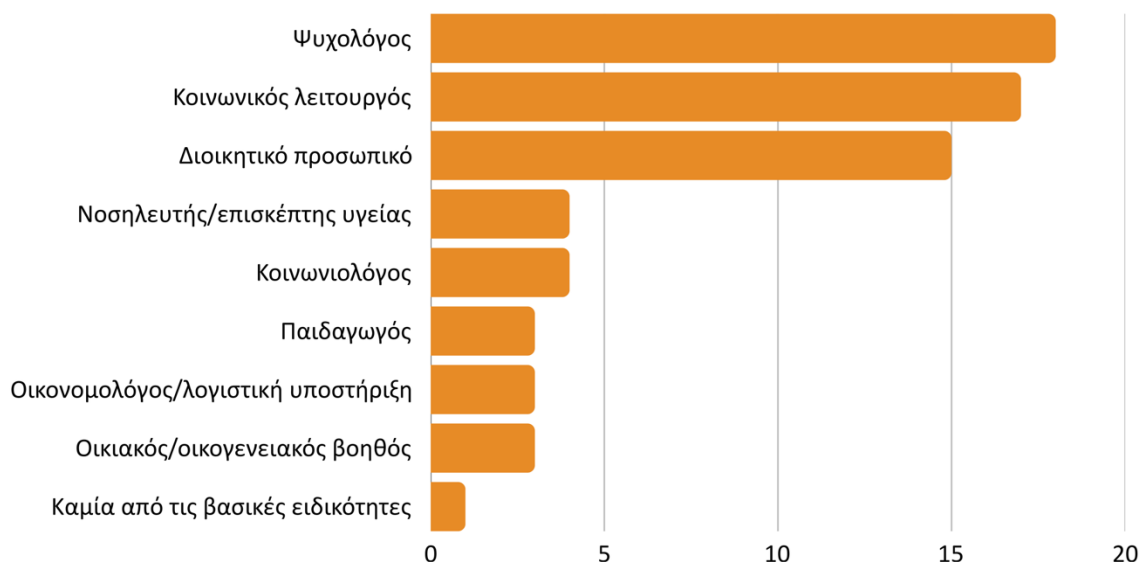
Οι ειδικότητες που αναφέρθηκαν με μεγαλύτερη συχνότητα από τους/ τις ερωτώμενους είναι οι ψυχολόγοι, οι κοινωνικοί λειτουργοί και το διοικητικό προσωπικό. Οι ειδικότητες αυτές συγκροτούν τον βασικό κορμό λειτουργίας των περισσότερων δομών, καθώς καλύπτουν τόσο την κοινωνική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη όσο και τη διοικητική διαχείριση αιτημάτων, παροχών και παραπομπών. Η παρουσία ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών στις περισσότερες απαντήσεις συνδέεται με τη συχνή αναφορά σε ανάγκες ψυχοκοινωνικής στήριξης, οικογενειακής υποστήριξης, παιδικής προστασίας και διαχείρισης σύνθετων περιστατικών. Ωστόσο, η ύπαρξη

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

μιας ειδικότητας δεν σημαίνει πάντα επάρκεια δυναμικότητας, ιδίως όταν ο αριθμός των αιτημάτων είναι υψηλός ή όταν μία δομή καλύπτει περισσότερα από ένα νησιά.

ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΔΗΛΩΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3 ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΔΗΛΩΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.

3.2 ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΑΦΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο αριθμός επαφών που δηλώθηκε από τις υπηρεσίες είναι ιδιαίτερα ανομοιογενής. Οι απαντήσεις κυμαίνονται από περίπου 10 επαφές τον μήνα έως περίπου 600 επαφές τον μήνα. Σε 24 απαντήσεις όπου δόθηκε αριθμητική ή προσεγγιστική εκτίμηση, το συνολικό άθροισμα φτάνει περίπου τις 3.207 επαφές τον μήνα, με διάμεσο περίπου 80 επαφές ανά υπηρεσία. Το μέγεθος αυτό είναι ενδεικτικό και δεν αντιστοιχεί σε μοναδικούς πολίτες. Αφορά επαφές ή αιτήματα προς τις υπηρεσίες και μπορεί να περιλαμβάνει επαναλαμβανόμενες επαφές με τους ίδιους ωφελούμενους ή πολλαπλά αιτήματα για το ίδιο περιστατικό.

Η μεγάλη διαφοροποίηση του αριθμού δείχνει ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες δεν λειτουργούν υπό ενιαίες συνθήκες. Σε μεγαλύτερους Δήμους ή σε δομές με διευρυμένη περιοχή ευθύνης, ο όγκος αιτημάτων είναι πολύ υψηλότερος και συχνά πολυθεματικός. Σε μικρότερα νησιά, ο αριθμός

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

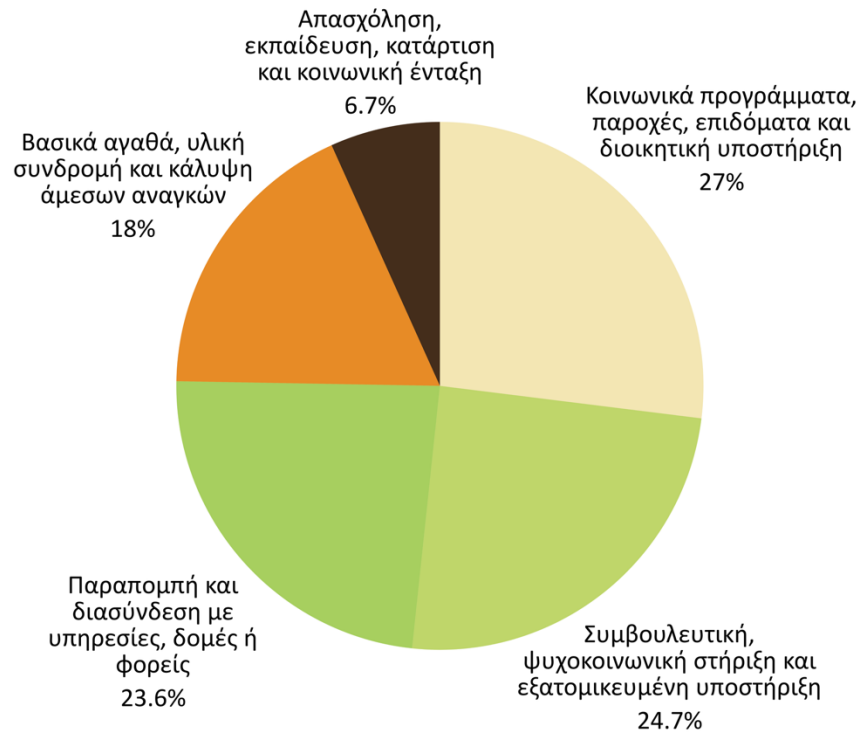
επαφών μπορεί να είναι χαμηλότερος, αλλά οι ανάγκες συχνά συνδέονται με δυσκολίες πρόσβασης, περιορισμένες δομές παραπομπής και έλλειψη εξειδικευμένων υπηρεσιών.

Ένα σημαντικό στοιχείο της αποτύπωσης είναι ότι ορισμένες δομές δεν εξυπηρετούν μόνο τον Δήμο ή το νησί όπου εδρεύουν, αλλά καλύπτουν και άλλα νησιά ή δημοτικές ενότητες. Αυτό αφορά κυρίως Κέντρα Κοινότητας που έχουν δηλώσει περιοχή ευθύνης πέρα από την έδρα τους. Η διανοητική κάλυψη έχει ιδιαίτερη σημασία για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, επειδή οι ανάγκες μικρότερων νησιών συχνά καταγράφονται μέσα από δομές που εδρεύουν σε μεγαλύτερα ή διοικητικά κεντρικότερα νησιά. Για τον λόγο αυτό, η ανάλυση πρέπει να διακρίνει ανάμεσα στην έδρα της απάντησης και στις περιοχές που δηλώνονται ως πεδίο κάλυψης.

3.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η ανάλυση των απαντήσεων δείχνει ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων δέχονται συστηματικά μεγάλο εύρος αιτημάτων, με κυρίαρχο πυρήνα τα κοινωνικά προγράμματα, τις παροχές, τα επιδόματα και τη διοικητική υποστήριξη. Παράλληλα, σημαντική θέση έχουν η ψυχοκοινωνική στήριξη, η εξατομικευμένη συμβουλευτική και η παραπομπή ή διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες, δομές και φορείς. Η εικόνα αυτή δείχνει ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες λειτουργούν ταυτόχρονα ως σημεία ενημέρωσης, διοικητικής διευκόλυνσης, κοινωνικής υποστήριξης και διασύνδεσης. Η πολλαπλότητα των αιτημάτων επιβεβαιώνει ότι τα κοινωνικά προβλήματα που φτάνουν στις υπηρεσίες δεν είναι μονοδιάστατα, αλλά συχνά συνδέουν οικονομικές, οικογενειακές, ψυχοκοινωνικές και πρακτικές ανάγκες πρόσβασης.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑ ΒΑΣΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4 ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ

Τα κοινωνικά προγράμματα, οι παροχές και τα επιδόματα αξιολογούνται ως συχνά ή πολύ συχνά σε 24 από τις 26 απαντήσεις. Αναδεικνύεται κατά αυτό τον τρόπο πως η διοικητική υποστήριξη παραμένει κεντρική λειτουργία των υπηρεσιών, ιδίως για πολίτες που χρειάζονται καθοδήγηση για δικαιώματα, αιτήσεις, διαδικασίες και πρόσβαση σε διαθέσιμα προγράμματα. Η ψυχοκοινωνική στήριξη και η εξατομικευμένη υποστήριξη εμφανίζονται ως δεύτερος ισχυρός άξονας, με 22 από τις 26 απαντήσεις να δηλώνουν συχνή ή πολύ συχνή ζήτηση. Το στοιχείο αυτό συνδέεται με την αυξημένη αναφορά σε ανάγκες ψυχικής υγείας, οικογενειακής υποστήριξης, φροντίδας και διαχείρισης σύνθετων περιστατικών.

Η παραπομπή και διασύνδεση με υπηρεσίες, δομές ή φορείς καταγράφεται επίσης σε υψηλή συχνότητα. Η διασύνδεση είναι ιδιαίτερα κρίσιμη σε νησιωτικές περιοχές, όπου η πρόσβαση σε

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

εξειδικευμένες υπηρεσίες μπορεί να είναι περιορισμένη και συχνά απαιτείται συνεργασία με φορείς εκτός του άμεσου τοπικού περιβάλλοντος. Η απασχόληση, η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η κοινωνική ένταξη εμφανίζονται λιγότερο συχνές στο σύνολο των απαντήσεων. Ωστόσο, η κατηγορία αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία σε περιοχές με πληθυσμό Ρομά αλλά και προκλήσεις που αφορούν την ανεργία, την κοινωνική ένταξη, τον επαγγελματικό προσανατολισμό ή στήριξη ειδικών πληθυσμιακών ομάδων.

3.4 ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Οι απαντήσεις σχετικά με τις τοπικές προτεραιότητες αναδεικνύουν πολυπαραγοντική ευαλωτότητα. Όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 1 και το Γράφημα 5, η ανάγκη φροντίδας, η υγεία/ψυχική υγεία, η αναπηρία, η οικονομική επισφάλεια και η νησιωτική πρόσβαση συνδέονται μεταξύ τους και δημιουργούν σύνθετα περιστατικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

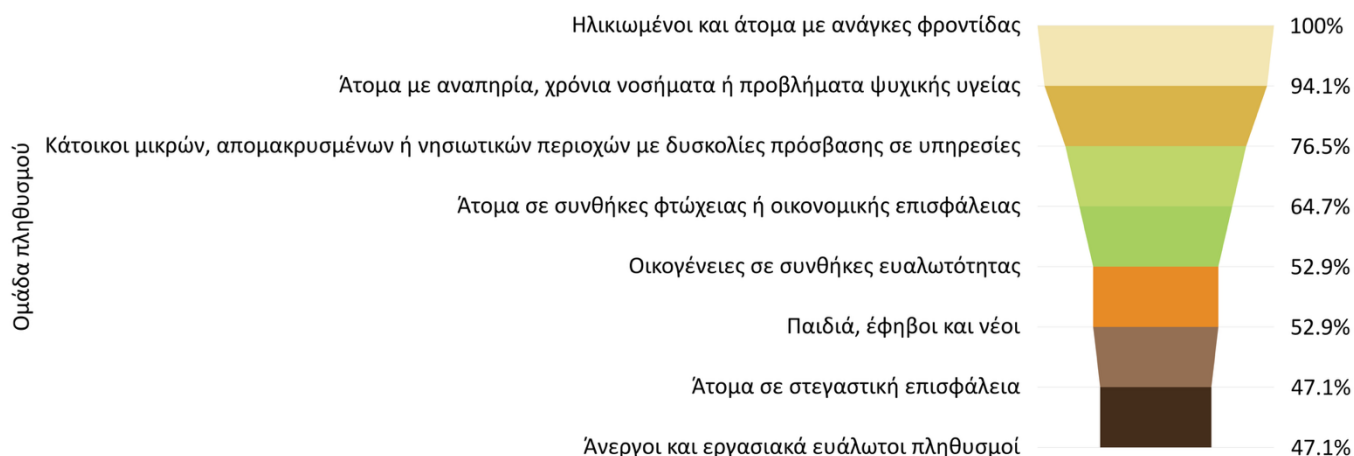
Ομάδα πληθυσμού	Υψηλή/Πολύ υψηλή	Πολύ υψηλή	Έγκυρες απαντήσεις	Μέσος δείκτης 1-5
Ηλικιωμένοι και άτομα με ανάγκες φροντίδας	17	10	26	3.81
Άτομα με αναπηρία, ή προβλήματα ψυχικής υγείας	16	5	26	3.65
Κάτοικοι μικρών, απομακρυσμένων ή νησιωτικών περιοχών με δυσκολίες πρόσβασης σε υπηρεσίες	13	10	25	3.44
Άτομα σε συνθήκες φτώχειας ή οικονομικής επισφάλειας	11	1	26	3.15
Παιδιά, έφηβοι και νέοι	9	3	25	3.24
Οικογένειες σε συνθήκες ευαλωτότητας	9	2	26	3.19
Άνεργοι και εργασιακά ευάλωτοι πληθυσμοί	8	2	26	3.00
Άτομα σε στεγαστική επισφάλεια	8	4	25	2.88
Άτομα με εξαρτήσεις ή εμπειρία εγκλεισμού / παραβατικότητας	3	0	22	2.09
Μετανάστες, πρόσφυγες και άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες	3	1	26	2.04
Ρομά	3	1	24	1.62
Θύματα βίας, κακοποίησης ή εμπορίας ανθρώπων	2	0	24	1.96

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Το εύρημα για τους ηλικιωμένους και τα άτομα με ανάγκες φροντίδας συνδέεται με τη γήρανση του πληθυσμού, τη μοναχική διαβίωση και την ανάγκη καθημερινής ή περιοδικής υποστήριξης, ιδιαίτερα σε μικρότερα νησιά. Η υψηλή θέση των ατόμων με αναπηρία, χρόνια νοσήματα ή προβλήματα ψυχικής υγείας επιβεβαιώνει τη σημασία της διασύνδεσης με υπηρεσίες υγείας, ψυχικής υγείας και κοινωνικής φροντίδας. Η υψηλή ευαλωτότητα των κατοίκων μικρών και απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών δείχνει ότι η πρόσβαση στις υπηρεσίες αποτελεί οριζόντια συνθήκη που επηρεάζει πολλές ομάδες πληθυσμού. Η νησιωτικότητα δεν αφορά μόνο τη γεωγραφική απόσταση, αλλά και τη διαθεσιμότητα εξειδικευμένων δομών, τη συνέχεια της υποστήριξης και τη δυνατότητα άμεσης παραπομπής. Όταν οι υπηρεσίες κλήθηκαν να επιλέξουν ποιες ομάδες χρειάζονται πιο άμεση ή ενισχυμένη υποστήριξη, οι περισσότερες αναφορές συγκεντρώθηκαν στα άτομα με αναπηρία, χρόνια νοσήματα ή προβλήματα ψυχικής υγείας και στους ηλικιωμένους ή τα άτομα με ανάγκες φροντίδας [Γράφημα 5].

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

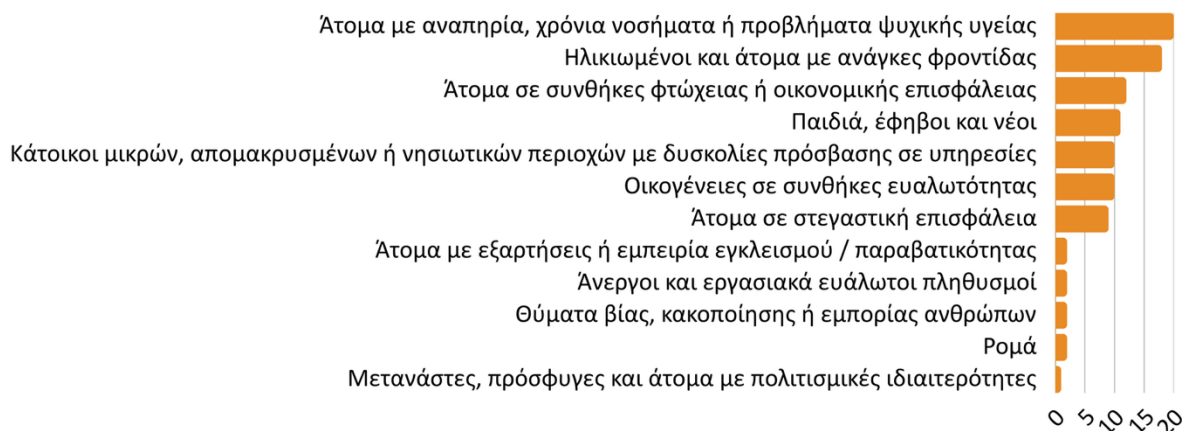

ΓΡΑΦΗΜΑ 5 ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΧΘΗΚΑΝ ΩΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΜΕΣΗΣ Η ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6 ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΧΘΗΚΑΝ ΩΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΜΕΣΗΣ Η ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ.

Η κατάταξη αυτή επιβεβαιώνει ότι οι υπηρεσίες αντιλαμβάνονται ως πιο άμεσες τις ανάγκες που συνδέονται με φροντίδα, υγεία, ψυχική υγεία και καθημερινή λειτουργικότητα. Παράλληλα, η φτώχεια, η στεγαστική επισφάλεια, η παιδική προστασία και η πρόσβαση σε υπηρεσίες εμφανίζονται ως συμπληρωματικοί άξονες υποστήριξης, οι οποίοι συχνά συνδέονται με τα ίδια περιστατικά [Γράφημα 6].

Κατόπιν, οι υπηρεσίες κλήθηκαν να αναφέρουν κοινωνικά προβλήματα ή ανάγκες που δεν αποτυπώνονται επαρκώς από τα υπάρχοντα εργαλεία, δείκτες ή διαδικασίες καταγραφής. Η κοινωνική απομόνωση, η μοναχική διαβίωση ή η κακοποίηση συγκεντρώνουν τις περισσότερες αναφορές, γεγονός που δείχνει την ανάγκη για πιο ποιοτική και τοπικά ευαίσθητη καταγραφή. Το εύρημα αυτό υποδεικνύει ανάγκες που δεν γίνονται πάντα ορατές μέσα από τυπικά διοικητικά στοιχεία. Η μοναχική διαβίωση ηλικιωμένων, η κρυφή κακοποίηση, η ψυχική επιβάρυνση, η άτυπη φροντίδα και οι δυσκολίες πρόσβασης απαιτούν συνδυασμό ποσοτικής καταγραφής και ποιοτικής διερεύνησης.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΚΤΙΜΑΤΑΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΑΠΟΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ
ΕΠΑΡΚΩΣ ΑΠΟ ΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.

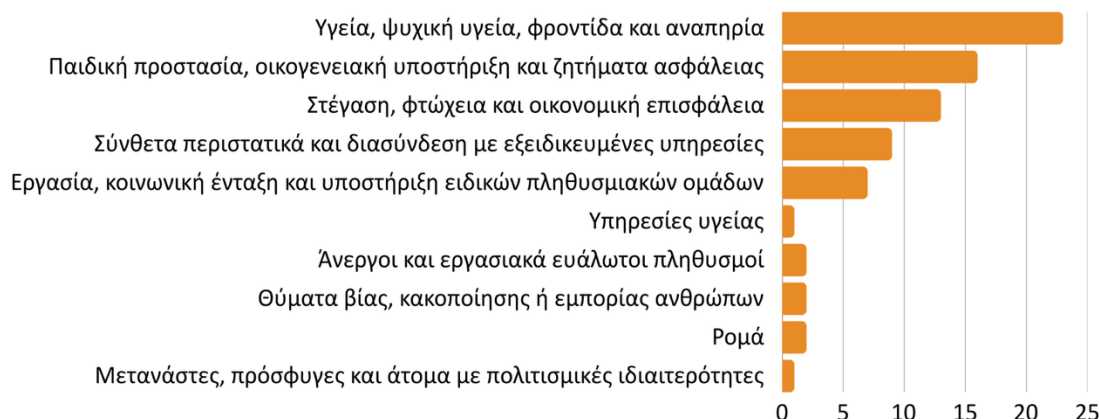
ΓΡΑΦΗΜΑ 7 ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΚΤΙΜΑΤΑΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΑΠΟΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΕΠΑΡΚΩΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.

Οι ανάγκες που προτείνονται για άμεση προτεραιοποίηση, όπως αναδεικνύονται και στο Γράφημα 7, επιβεβαιώνουν την κεντρική θέση της υγείας, της ψυχικής υγείας, της φροντίδας και της αναπηρίας. Ακολουθούν η παιδική προστασία, η οικογενειακή υποστήριξη, η στέγαση, η φτώχεια και η οικονομική επισφάλεια. Η συγκεκριμένη κατανομή δίνει καθαρή κατεύθυνση για τον σχεδιασμό των επιτόπιων επισκέψεων του 2026.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας
και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 8 ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.

3.5 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΟΥΝ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ

Η βελτίωση της καθημερινής λειτουργίας των υπηρεσιών συνδέεται κυρίως με την κατάρτιση, τη διασύνδεση, τη συστηματική καταγραφή και την καλύτερη ενημέρωση για διαθέσιμα προγράμματα και παροχές. Οι απαντήσεις [Πίνακας 2] δείχνουν ότι οι υπηρεσίες δεν ζητούν μόνο περισσότερους πόρους, αλλά και πιο οργανωμένα εργαλεία συνεργασίας, παραπομπής και τεκμηρίωσης. Οι συχνότερες επιλογές αφορούν εκπαιδευτικά σεμινάρια ή βιωματικά εργαστήρια και καλύτερη διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες. Ακολουθούν η πιο συχνή ενημέρωση για προγράμματα και παροχές, καθώς και η ανάγκη για κοινή βάση δεδομένων ή καλύτερη καταγραφή των αιτημάτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΘΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΑΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥΣ.

Εργαλείο/διαδικασία που ζητήθηκε	Αναφορές
Εκπαιδευτικά σεμινάρια / βιωματικά εργαστήρια	19
Καλύτερη διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες	19
Πιο συχνή ενημέρωση για προγράμματα και παροχές	14
Κοινή βάση δεδομένων / καλύτερη καταγραφή αιτημάτων	14
Εργαλεία αποτύπωσης κοινωνικών αναγκών	10
Περισσότερο προσωπικό	9
Σαφέστερες διαδικασίες παραπομπής	6
Περισσότερες εξειδικευμένες δομές για παραπομπή	1

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Εποπτεία	1
----------	---

Σε ό,τι αφορά την αξιοποίηση των εργαλείων του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Ν. Αιγαίου, συχνά αξιοποιούνται οι επιτόπιες έρευνες, οι θεματικές ή περιφερειακές μελέτες και ορισμένες σελίδες ενημέρωσης. Χαμηλότερη συχνότητα εμφανίζουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία και η Κοινωνική Κάρτα Πολίτη [Πίνακας 3].

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.

Εργαλείο/δράση Παρατηρητηρίου	Αρκετά/Πολύ συχνά	Καθόλου/Λίγο συχνά	Μέσος δείκτης 1-5
Επιτόπιες Έρευνες	12	7	3.15
Θεματικές Μελέτες	10	9	3.04
Περιφερειακές Μελέτες	9	12	2.73
Σελίδα Δήμων, Κοινωνικών Υπηρεσιών και Κέντρων Κοινότητας	9	7	3.04
Κοινωνικό Προφίλ / αποτελέσματα επιτόπιων ερευνών ανά Δήμο	8	7	3.00
Ψηφιακή απεικόνιση / dashboard κοινωνικοοικονομικών δεικτών	8	10	2.77
Δράσεις διασύνδεσης με την τοπική κοινωνία	8	10	2.88
Χρηματοδοτικά εργαλεία	7	13	2.50
Δράσεις εκπαίδευσης στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών	7	10	2.88
Νέα, δράσεις και ενημερώσεις / newsletter	6	9	2.77
Κοινωνική Κάρτα Πολίτη	5	13	2.46

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

3.6. Ανάλυση Ανα Δήμο

Η ακόλουθη σύνοψη του Πίνακα 4 αποδίδει την εικόνα των απαντήσεων ανά νησί ή γεωγραφική περιοχή. Στις περιοχές με περισσότερες από μία απαντήσεις γίνεται σύνθεση των κοινών τάσεων μέσα από τις απαντήσεις. Σημειώνεται εκ νέου πως οι αριθμοί επαφών είναι εκτιμήσεις των υπηρεσιών και όχι διοικητικά επαληθευμένοι δείκτες. Τα νησιά παρουσιάζονται κατά σειρά συμμετοχής στην έρευνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 ΣΥΝΟΨΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΝΗΣΙ Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ.

Δήμος/ νησί	Συμμετοχή στην Έρευνα και δηλούμενος όγκος εργασίας	Κύριες πιέσεις/ευάλωτες ομάδες	Ενδεικτική εστίαση επιτόπιας επίσκεψης
Λέρος	Κέντρο Κοινότητας. Καλύπτει επίσης Πάτμο και Λειψούς. ~120 επαφές/μήνα. Στελέχωση: σχετικά ναι.	Πολύ συχνά προγράμματα/παροχές και ψυχοκοινωνική στήριξη. Αναφέρεται πίεση στη συμβουλευτική. Υψηλή ευαλωτότητα σε παιδιά/νέους, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία/ψυχική υγεία και στεγαστική επισφάλεια.	Παιδική προστασία, ενημέρωση ανέργων, επαγγελματικός προσανατολισμός, απομακρυσμένη νησιωτική πρόσβαση.
Μήλος	Κέντρο Κοινότητας που καλύπτει Σίφνο, Σέριφο, Κίμωλο. ~60 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι.	Αύξηση αναπηρικών επιδομάτων και αιτήματα διερεύνησης συνθηκών διαβίωσης. Πολύ υψηλή ευαλωτότητα ηλικιωμένων και υψηλή σε αναπηρία/χρόνια/ψυχική υγεία.	Υγεία, φροντίδα, αναπηρία. Ενίσχυση συνεργασίας με «Βοήθεια στο Σπίτι» και εξωτερικές δράσεις.
Κάρπαθος	Κέντρο Κοινότητας. Καλύπτει Κάρπαθο και Κάσο. ~80 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι.	Πολύ συχνά αιτήματα σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες, με αναφορές σε αναπηρικά επιδόματα, ανασφάλιστους υπερήλικες, ψυχοκοινωνική στήριξη και υλικά αγαθά.	Στέγαση/φτώχεια, υγεία και σύνθετα περιστατικά. Ανάδειξη πρακτικών Be-Live και βρεφικών πακέτων.
Κέα / Κύθνος	Τρεις απαντήσεις από Κοινωνική Υπηρεσία και Κέντρο Κοινότητας Κέας-Κύθνου. ~40-60 επαφές/μήνα. Στελέχωση: όχι/εκκρεμεί.	Κυρίαρχα αιτήματα παροχών, αναπηρικών επιδομάτων και ψυχοκοινωνικής στήριξης. Αναδεικνύονται ενδοοικογενειακή βία, υποστήριξη σχολικού πλαισίου, ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία.	Εκπαίδευση στελεχών, διασύνδεση, δράσεις σχολικής/οικογενειακής υποστήριξης, βία κατά γυναικών και ενδοοικογενειακή βία.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Κάσος	Κοινωνική Υπηρεσία/Πολιτική Προστασία. ~30 επαφές/μήνα. Στελέχωση: όχι, χωρίς βασικές ειδικότητες.	Πολύ συχνά αιτήματα για κοινωνικά προγράμματα και βασικά αγαθά. Υψηλή ευαλωτότητα σε φτώχεια, ανεργία, παιδιά/νέους, ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία. Πολύ υψηλή η νησιωτική δυσκολία πρόσβασης.	Υγεία, κοινωνική ένταξη, σύνθετα περιστατικά και ενίσχυση βασικής κοινωνικής λειτουργίας.
Σύρος-Ερμούπολη	Τέσσερις απαντήσεις από το Κέντρο Κοινότητας. ~100-150 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι.	Σταθερά υψηλά αιτήματα παροχών, παραπομπών, ψυχοκοινωνικής στήριξης και βασικών αγαθών. Επαναλαμβάνονται αναπηρικά επιδόματα, ψυχική υγεία, τρίτη ηλικία και στέγαση/αστεγία.	Στέγαση, ψυχική υγεία, τρίτη ηλικία, γραφείο έμφυλης ισότητας και καταπολέμησης διακρίσεων.
Ρόδος	Δύο απαντήσεις από Κέντρο Κοινότητας με Παράρτημα Ρομά. Καλύπτει επίσης Χάλκη, Τήλο, Σύμη και Καστελόριζο. ~600 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι/εκκρεμούν θέσεις.	Πολύ υψηλός φόρτος. Αιτήματα για επιδόματα, σχολική ένταξη παιδιών, ιατρικά ραντεβού, εργασία, στέγαση/αστεγία. Υψηλές ευαλωτότητες σε πολλές κατηγορίες, με ειδική ανάδειξη Ρομά.	Τοπικό σχέδιο Ρομά, στέγαση/αστεγία, παιδική προστασία, εργασιακή ένταξη, σχολική βία/εκφοβισμός.
Κως	Κέντρο Κοινότητας με Παράρτημα Ρομά. Καλύπτει Νίσυρο. ~250 επαφές/μήνα. Στελέχωση: όχι, αναμένονται κοινωνικός λειτουργός και ψυχολόγος.	Πολύ συχνά αιτήματα κοινωνικών προγραμμάτων. Ευαλωτότητα σε οικογένειες, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία/ψυχική υγεία, στεγαστική επισφάλεια και Ρομά.	Στέγαση, υγεία και σύνθετα περιστατικά. Ανάδειξη δράσεων «Φέτος γίνε και εσύ νονός» και προληπτικών ελέγχων υγείας.
Κάλυμνος	Κέντρο Κοινότητας. Καλύπτει Λειψούς, Αστυπάλαια, Αγαθονήσι. ~200 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι.	Πίεση σε βασικά αγαθά, ψυχολογική στήριξη και κοινωνικά προγράμματα. Πολύ υψηλή ευαλωτότητα οικογενειών και κατοίκων μικρών/απομακρυσμένων νησιών.	Παιδική προστασία, ανήλικοι, χρήση διαδικτύου/social media, επιθετικότητα ανηλίκων και σχολικός εκφοβισμός.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Πάρος	Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου. Μηνιαίες επαφές: δεν δηλώθηκαν. Στελέχωση: όχι, κυρίως διοικητικό προσωπικό.	Πολύ συχνά αιτήματα παροχών, παραπομπών και ψυχοκοινωνικής στήριξης. Ως ομάδες άμεσης στήριξης αναφέρονται φτώχεια, οικογένειες, παιδιά/νέοι, ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία.	Υγεία/ψυχική υγεία/αναπηρία και παιδική προστασία.
Θήρα	Κέντρο Κοινότητας. Καλύπτει 1ο, Σίκινο, Φολέγανδρο, Ανάφη, Θηρασιά. ~120 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι.	Πολύ συχνά αιτήματα παροχών, παραπομπών και ψυχοκοινωνικής στήριξης. Αναδεικνύεται έλλειψη δομών και δυσκολία παραπομπής/πρόσβασης σε υπηρεσίες εκτός νησιών.	Υγεία, παιδική προστασία και πρακτική πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες για τα μικρά νησιά αρμοδιότητας.
Άνδρος	Δύο απαντήσεις: Κέντρο Κοινότητας και πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». ~70-80 επαφές/μήνα. Στελέχωση: όχι/δεν γνωρίζω.	Πίεση σε βασικά αγαθά, άμεσες ανάγκες και μοναχικούς ηλικιωμένους. Πολύ υψηλή ευαλωτότητα ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρία/χρόνια/ψυχική υγεία.	Ψυχική υγεία, σχολεία, τρίτη ηλικία, συνεργασία με «Βοήθεια στο Σπίτι» και ΕΠΑΨΥ.
Νάξος και Μικρές Κυκλάδες	Κέντρο Κοινότητας που καλύπτει Κουφονήσια, Σχοινούσσα, Δονούσα, Ηρακλεία. ~150 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι.	Αναπηρικά επιδόματα και επίδομα ανασφάλιστων υπερηλίκων. Υψηλές ευαλωτότητες σε φτώχεια, οικογένειες, αναπηρία/ψυχική υγεία, στεγαστική επισφάλεια και μικρά νησιά.	Στέγαση/φτώχεια και υγεία. Επισκέψεις σε δημοτικούς παιδικούς σταθμούς και Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.
Τήλος	Κοινωνική Υπηρεσία/«Βοήθεια στο Σπίτι». Μηνιαίες επαφές: ποιοτική δήλωση καθημερινής εξυπηρέτησης. Στελέχωση: όχι.	Πολύ συχνά αιτήματα βασικών αγαθών, ενώ η νησιωτική πρόσβαση αξιολογείται πολύ υψηλή. Ομάδες άμεσης στήριξης: οικογένειες, παιδιά/νέοι, κάτοικοι απομακρυσμένων νησιών.	Υγεία, παιδική προστασία και πρόσβαση σε υπηρεσίες.
Μύκονος	Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου. ~20-30 επαφές/μήνα. Στελέχωση: όχι, δηλώνεται ψυχολόγος.	Συχνότερη πίεση στα επιδόματα. Ευαλωτότητες κυρίως χαμηλές έως μέτριες, αλλά επισημαίνονται στέγαση, μετανάστευση και ευρύ φάσμα ομάδων άμεσης στήριξης.	Δημιουργία Κέντρου Κοινότητας, υποστήριξη ωφελούμενων, ΑμεΑ και ηλικιωμένων.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σύμη	Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου. ~10 επαφές/μήνα. Στελέχωση: όχι, δηλώνεται κοινωνικός λειτουργός.	Πίεση σε μοναχικούς ηλικιωμένους και παραμέληση ανηλίκων. Πολύ υψηλή ευαλωτότητα ηλικιωμένων και κατοίκων μικρών/απομακρυσμένων νησιών, υψηλή σε αναπηρία και στεγαστική επισφάλεια.	Υγεία, ηλικιωμένοι, εκπαίδευση και ανάγκη ξεχωριστού χώρου παροχής υπηρεσιών.
Τήνος	Κέντρο Κοινότητας. ~70 επαφές/μήνα. Στελέχωση: ναι.	Οικονομική και ψυχολογική στήριξη. Υψηλή ή πολύ υψηλή ευαλωτότητα σε φτώχεια, παιδιά/νέους, ηλικιωμένους, αναπηρία/ψυχική υγεία και νησιωτική πρόσβαση.	Υπηρεσίες υγείας, σχολική/οικογενειακή στήριξη, δράσεις κοινότητας.
Αστυπάλαια	Αυτοτελές Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής. ~45-70 επαφές/μήνα. Στελέχωση: δεν γνωρίζω, ένας/μία κοινωνικός λειτουργός με παράλληλα καθήκοντα.	Πίεση στη διαμονή σε κατάλληλη κατοικία και στη διασύνδεση ανηλίκων με ειδικούς. Πολύ υψηλές ευαλωτότητες σε ηλικιωμένους, παιδιά, αναπηρία/ψυχική υγεία, στέγαση και νησιωτική πρόσβαση.	Ένταξη στις κινητές μονάδες ψυχικής υγείας και επιτόπια εστίαση στην ψυχική υγεία.
Φολέγανδρος	Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». ~44 επαφές/μήνα. Στελέχωση: όχι, δηλώνεται οικιακή βοηθός.	Σπάνια γενικά αιτήματα, αλλά αναφέρονται συνταγογράφηση και ιατρικά ραντεβού. Πολύ υψηλή η ευαλωτότητα κατοίκων μικρών/απομακρυσμένων νησιών.	Υποστήριξη πασχόντων από ψυχικά νοσήματα, υγεία και διασύνδεση με εξειδικευμένες υπηρεσίες.

3.7 ΔΗΜΟΙ/ ΝΗΣΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΘΗΚΑΝ ΩΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΛΥΨΗΣ ΑΛΛΗΣ ΔΟΜΗΣ

Η νησιωτική κάλυψη είναι κρίσιμο στοιχείο της ανάλυσης. Πέρα από τις άμεσες απαντήσεις, αρκετά μικρά νησιά εμφανίζονται ως περιοχή ευθύνης Κέντρων Κοινότητας ή υπηρεσιών άλλου Δήμου/νησιού [Πίνακας 5].

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 ΝΗΣΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΘΗΚΑΝ ΩΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Η ΔΟΜΗΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΣΕ ΑΛΛΟ ΝΗΣΙ.

Νησί/νησιά	Δομή κάλυψης που δηλώθηκε	Σχόλιο ανάγνωσης
Πάτμος	Κέντρο Κοινότητας Λέρου	Δεν υπάρχει αυτοτελής απάντηση στο αρχείο.
Λειψοί	Κέντρα Κοινότητας Λέρου και Καλυμνίων	Αναφέρονται σε δύο περιοχές κάλυψης.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σίφνος, Σέριφος, Κίμωλος	Κέντρο Κοινότητας Μήλου	Έμμεση κάλυψη από Μήλο.
Κύθνος	Κέντρο Κοινότητας Κέας	Έμμεση κάλυψη από Κέα.
Χάλκη, Καστελόριζο	Κέντρο Κοινότητας Ρόδου	Έμμεση κάλυψη από Ρόδο.
Νίσυρος	Κέντρο Κοινότητας Κω	Έμμεση κάλυψη από Κω.
Αγαθονήσι	Κέντρο Κοινότητας Καλυμνίων	Έμμεση κάλυψη από Κάλυμνο.
Ίος, Σίκινος, Ανάφη, Θηρασιά	Κέντρο Κοινότητας Θήρας	Έμμεση κάλυψη από Θήρα.
Κουφονήσια, Σχοινούσσα, Δονούσα, Ηρακλεία	Κέντρο Κοινότητας Νάξου και Μικρών Κυκλάδων	Έμμεση κάλυψη από Νάξο.
Κάσος, Τήλος, Σύμη, Αστυπάλαια, Φολέγανδρος	Έχουν και άμεση απάντηση και αναφέρονται σε περιοχή κάλυψης άλλης δομής	Χρειάζεται προσοχή στην ανάγνωση, ώστε να μη διπλομετρώνται ανάγκες.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

4. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ 2026

Με βάση τις απαντήσεις των υπηρεσιών, οι επιτόπιες επισκέψεις του 2026 οργανώνονται γύρω από θεματικούς άξονες που επανέρχονται συστηματικά στις αναφορές. Οι άξονες αυτοί συνδέουν τις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων με τις λειτουργικές δυνατότητες των υπηρεσιών και μπορούν να βοηθήσουν στον πιο στοχευμένο σχεδιασμό των επισκέψεων. Οι προτεινόμενες κατευθύνσεις δείχνουν ότι οι επισκέψεις χρειάζεται να λειτουργήσουν σε δύο επίπεδα. Το πρώτο αφορά την καλύτερη κατανόηση των κοινωνικών αναγκών των ευάλωτων ομάδων, ιδίως σε πεδία όπως η ψυχική υγεία, η φροντίδα, η στέγαση, η παιδική προστασία και η πρόσβαση μικρών νησιών σε υπηρεσίες. Το δεύτερο αφορά την πρακτική υποστήριξη των ίδιων των υπηρεσιών, μέσα από εργαλεία καταγραφής, ενημέρωση, διασύνδεση και διαδικασίες παραπομπής [Πίνακας 6].

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΠΙΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ ΤΟΥ 2026.

Άξονας	Προτεινόμενη εφαρμογή
Υγεία, ψυχική υγεία, φροντίδα και αναπηρία	Να αποτελέσει οριζόντιο θέμα σε όλες σχεδόν τις επισκέψεις, με έμφαση στη διασύνδεση με δομές υγείας, Κέντρα Ψυχικής Υγείας/κινητές μονάδες, ΕΠΑΨΥ ή άλλους φορείς όπου υπάρχουν.
Τρίτη ηλικία και μοναχική διαβίωση	Να δοθεί προτεραιότητα σε νησιά όπου αναφέρονται μοναχικοί ηλικιωμένοι, ανάγκες φροντίδας και δυσκολίες πρόσβασης σε ιατρικά ραντεβού/συνταγογράφηση.
Παιδική προστασία, οικογένεια, σχολείο	Να συμπεριληφθούν δράσεις και φορείς που σχετίζονται με σχολική κοινότητα, σχολικό εκφοβισμό, χρήση διαδικτύου/social media, παραμέληση ανηλίκων και στήριξη γονέων.
Στέγαση, αστεγία και οικονομική επισφάλεια	Να εξεταστούν ειδικά σε Ρόδο, Σύρο, Νάξο, Κάρπαθο, Κω, Αστυπάλαια και όπου αναφέρονται επισφαλείς συνθήκες κατοικίας.
Ρομά, ένταξη, εκπαίδευση και εργασία	Να εστιαστεί σε Ρόδο και Κω, με αξιοποίηση του τοπικού σχεδίου δράσης, σχολικής εγγραφής/παρακολούθησης, εργασιακής διασύνδεσης και δράσεων συμπερίληψης.
Μικρά και απομακρυσμένα νησιά	Να προβλεφθεί ειδικό υπο-πρόγραμμα επισκέψεων ή τηλεδιασύνδεσης για νησιά που καλύπτονται έμμεσα, ώστε να μη χαθούν οι ανάγκες τους πίσω από την έδρα της δομής.
Λειτουργική ενίσχυση υπηρεσιών	Να ενταχθούν πρακτικά εργαστήρια για καταγραφή αιτημάτων, κοινή βάση/φόρμες, διαδικασίες παραπομπής, ενημέρωση για παροχές και εποπτεία/στήριξη στελεχών.

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

5. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗ

Οι απαντήσεις των υπηρεσιών ανέδειξαν και παραδείγματα τοπικών δράσεων, συνεργασιών ή καλών πρακτικών που μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο των επιτόπιων επισκέψεων. Οι πρακτικές αυτές δείχνουν ότι, παρά τις δυσκολίες στελέχωσης και πρόσβασης, σε αρκετές περιοχές έχουν αναπτυχθεί πρωτοβουλίες με κοινωνική κινητοποίηση, συνεργασία με φορείς και στοχευμένη υποστήριξη ευάλωτων ομάδων [Πίνακας 7].

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗ.

Περιοχή	Καλή πρακτική ή δράση προς ανάδειξη
Κως	Κοινωνική κινητοποίηση της δράσης «Φέτος γίνει και εσύ νονός» και δωρεάν προληπτικός έλεγχος αναπνευστικής λειτουργίας.
Ρόδος	Δράσεις συμπερίληψης/εργασιακής ένταξης, τοπικό σχέδιο δράσης για Ρομά και ευαισθητοποίηση κατά της σχολικής βίας.
Σύρος-Ερμούπολη	Δημιουργία/ανάπτυξη Γραφείου Έμφυλης Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων.
Κάρπαθος	Δράσεις Be-Live και πρόγραμμα υλικής υποστήριξης νεογέννητων/βρεφικών πακέτων.
Κέα/Κύθνος	Ομάδες γονέων, σχολική ψυχολογία και συνεργασία με σχολεία/φορείς ψυχικής υγείας.
Άνδρος	Συνεργασία Κέντρου Κοινότητας, «Βοήθεια στο Σπίτι» και ΕΠΑΨΥ.
Νάξος	Συνεργασία με Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία.

Οι καλές πρακτικές μπορούν να αξιοποιηθούν με δύο τρόπους. Αφενός, ως παραδείγματα τοπικής ανταπόκρισης σε συγκεκριμένες κοινωνικές ανάγκες. Αφετέρου, ως αφορμή για ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ Δήμων και κοινωνικών υπηρεσιών, ιδιαίτερα σε θέματα πρόληψης, σχολικής κοινότητας, υγείας, οικογενειακής υποστήριξης και συμπερίληψης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ως βασικοί κόμβοι υποδοχής, ενημέρωσης, υποστήριξης και διασύνδεσης των πολιτών λειτουργούν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες και τα Κέντρα Κοινότητας των Δήμων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, όπως προκύπτει από τα ευρήματα της έρευνας. Τα συχνότερα αιτήματα αφορούν κοινωνικά προγράμματα, παροχές, επιδόματα και διοικητική υποστήριξη, επιβεβαιώνοντας τον κρίσιμο ρόλο των υπηρεσιών στην πρόσβαση των πολιτών σε δικαιώματα και διαθέσιμα εργαλεία κοινωνικής προστασίας. Παράλληλα, η καθημερινή τους λειτουργία εκτείνεται πέρα από τη διοικητική εξυπηρέτηση, καθώς περιλαμβάνει ψυχοκοινωνική στήριξη, εξατομικευμένη συμβουλευτική και παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες ή φορείς. Η εικόνα αυτή δείχνει ότι τα περιστατικά που φτάνουν στις κοινωνικές δομές είναι συχνά σύνθετα και απαιτούν συνδυασμένη υποστήριξη, φροντίδα και διασύνδεση.

Ως ομάδες με αυξημένη ανάγκη υποστήριξης αναδεικνύονται κυρίως οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με ανάγκες φροντίδας, τα άτομα με αναπηρία, χρόνια νοσήματα ή προβλήματα ψυχικής υγείας, καθώς και οι κάτοικοι μικρών ή απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών με δυσκολίες πρόσβασης σε υπηρεσίες. Η φτώχεια, η στεγαστική επισφάλεια, η παιδική προστασία, η οικογενειακή υποστήριξη και η κοινωνική απομόνωση εμφανίζονται επίσης ως κρίσιμα πεδία που χρειάζονται περαιτέρω παρακολούθηση.

Ένα βασικό συμπέρασμα είναι ότι η νησιωτικότητα επηρεάζει οριζόντια την κοινωνική ευαλωτότητα. Στα μικρότερα ή απομακρυσμένα νησιά, οι ανάγκες δεν συνδέονται μόνο με το εισόδημα ή την οικογενειακή κατάσταση, αλλά και με την πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες, τη δυνατότητα παραπομπής, τη συνέχεια της φροντίδας και τη διαθεσιμότητα προσωπικού. Για τον λόγο αυτό, η κοινωνική υποστήριξη στα νησιά χρειάζεται να εξετάζεται μαζί με τις πρακτικές δυσκολίες μετακίνησης, διασύνδεσης και κάλυψης από δομές άλλων Δήμων.

Οι απαντήσεις δείχνουν επίσης σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων Δήμων. Στους μεγαλύτερους Δήμους, ο φόρτος αιτημάτων είναι υψηλότερος και τα ζητήματα εμφανίζονται πιο πολυθεματικά, με αναφορές σε στέγαση, ψυχική υγεία, Ρομά, παιδική προστασία, εργασιακή ένταξη και σχολική κοινότητα. Στα μικρότερα νησιά, η πίεση συνδέεται περισσότερο με την πρόσβαση, τη στελέχωση, την απουσία εξειδικευμένων δομών και την ανάγκη καθημερινής φροντίδας, ιδίως για ηλικιωμένους και άτομα με προβλήματα υγείας ή ψυχικής υγείας.

Σε επίπεδο λειτουργίας των υπηρεσιών, καταγράφεται σαφής ανάγκη για καλύτερη διασύνδεση, συστηματικότερη καταγραφή των αιτημάτων, συχνότερη ενημέρωση για προγράμματα και

Επιτόπιες Έρευνες 2026:

Οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων μέσα από την εμπειρία των στελεχών Κέντρων Κοινότητας
και Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Σελίδα 27/30

παροχές, εκπαιδευτικά σεμινάρια, βιωματικά εργαστήρια και σαφέστερες διαδικασίες παραπομπής. Η ενίσχυση του προσωπικού και η επιστημονική εποπτεία εμφανίζονται επίσης ως κρίσιμες ανάγκες, ιδιαίτερα σε δομές που διαχειρίζονται σύνθετα περιστατικά ή καλύπτουν περισσότερες από μία περιοχές.

Η αξιοποίηση των εργαλείων του Παρατηρητηρίου εμφανίζεται μέτρια και ανομοιόμορφη. Αυτό δείχνει ότι υπάρχει περιθώριο για πιο ενεργή σύνδεση του Παρατηρητηρίου με την καθημερινή λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών. Οι επιτόπιες έρευνες, οι θεματικές και περιφερειακές μελέτες, το κοινωνικό προφίλ, η απεικόνιση κοινωνικών δεικτών (dashboard) και οι δράσεις ενημέρωσης μπορούν να λειτουργήσουν πιο ουσιαστικά εφόσον συνδεθούν με πρακτικές ανάγκες των υπηρεσιών, όπως η καταγραφή, η παραπομπή, η τεκμηρίωση και η ενημέρωση για διαθέσιμα εργαλεία.

Για τον σχεδιασμό των επιτόπιων επισκέψεων του 2026, η ανάλυση αναδεικνύει την ανάγκη για μια προσέγγιση που συνδέει την τεκμηρίωση των κοινωνικών αναγκών με την υποστήριξη της καθημερινής λειτουργίας των τοπικών υπηρεσιών. Οι επισκέψεις θα εστιάσουν σε κρίσιμα πεδία κοινωνικής ευαλωτότητας, όπως η υγεία και η ψυχική υγεία, η φροντίδα, η αναπηρία, η τρίτη ηλικία, η παιδική προστασία, η στέγαση, η οικονομική επισφάλεια, η ένταξη των Ρομά, η σχολική κοινότητα και η πρόσβαση των μικρών νησιών σε υπηρεσίες. Μέσα από την επαφή με τις τοπικές δομές, μπορούν επίσης να αναδειχθούν πρακτικές συνεργασίας, ανάγκες διασύνδεσης και πεδία όπου απαιτείται πιο συστηματική υποστήριξη των στελεχών.

Συνολικά, τα ευρήματα δείχνουν ότι οι φετινές επιτόπιες επισκέψεις μπορούν να λειτουργήσουν ως εργαλείο κατανόησης και ενδυνάμωσης του τοπικού κοινωνικού οικοσυστήματος. Η αξία τους συνδέεται με τη δυνατότητα να φέρουν πιο κοντά την ερευνητική αποτύπωση με την εμπειρία των υπηρεσιών, να αναδείξουν τις ανάγκες των μικρότερων και απομακρυσμένων νησιών και να υποστηρίξουν τον σχεδιασμό πιο στοχευμένων παρεμβάσεων κοινωνικής προστασίας

Η ομάδα του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης ευχαριστεί όλους και όλες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες για τη συμβολή τους στην έρευνα.

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**
**SOUTH AEGEAN SOCIAL
INCLUSION OBSERVATORY**